

lerdir. Bilindiği üzere armadilloların 30 - 40 santim uzunluğunda, yarım küre şeklinde son derece sert kabukları vardır. Evlerde beslenen armadillolar istenilen büyüklüğe erişince sahipleri tarafından kesilmekte, kabuklarına bir sap takılmakta ve mandolin haline getirilmektedir. Dünyanın en iyi ses veren mandolinlerinin bu tür mandolinler olduğu söylenmektedir.

İlkel uluslarda olduğu kadar modern orkestralarda da kullanılan bir müzik aleti de marimbadır. Marimbaların ilkel örneklerine genellikle eski Yunan ve Roma'da rastlanmaktadır. Bunlardan en ünlüleri Niaların Doli Doli adlı çalgısıdır. Sadece kadınlar tarafından çalınan doli doli yere açılan bir çukur üzerine raptedilmiş üç veya dört tane tahta sopadan meydana gelmiştir. Topraktaki çukur tahtaya vurulan darbelerle rezonans sağlamaktadır. Daha günümüze yakın modeller için bakışlarımızı Afrika'ya çevirmemiz gerekir. Elde taşınan ve kalimba veya sansa denilen küçük marimbalar aslında Afrika kıtasında ortaya

çıkışlardır. Afrikaya yolu düşenler her yerde ses veren bir tahtanın üzerine raptedilmiş bir sesi metal çubuğun oluşturduğu marimbalara rastlarlar. Marimbalar köle ticareti ile bütün Orta ve Güney Amerika'ya yayılmışlar, bir çok ülkenin millî çalgıları haline gelmişlerdir. Meselâ Guatemala'da Marimba folk orkestralarının vazgeçilmez sazıdır.

Sözünü ettiğimiz bütün müzik aletleri ilkel bir ortamda meydana çıkmışlar, zaman akışı içinde gelişerek, balta girmez ormanlardan kalkıp modern konser salonlarına girmişlerdir. Bugün usta bir virtüözün elinde kıvrak namerler çıkararak keman aslında at kıllı yayın bir eseridir. Konçertolarda gök gürültüsünü andıran sesleri ile yürekleri hoplatan temballer ise gerilmiş hayvan derisinin üzerine inip kalkan ellerin çıkardığı seslerden pek farklı değildir.

SCIENCE DIGEST'ten
Çeviren: Senan BILGIN

Münih Olimpiyadına kadar kimsenin ciddiye almadığı bir oyun:

VOLLEYBOL

Richard HÖHN

Oyunların kralı sayılan futbolun yanında bile geniş bir gençlik kitlesi tarafından en çok tutulan bir oyun: voleybol. Amerikalı William Morgan'ın geçen yüzyılın sonlarında öğrencileri için düşündüğü bu oyunu 70 milyon oyuncusuyla basketbol gibi en çok oynanan oyunlardan biridir. Şu anda voleybol 116 memlekette milletlerarası saptanmış kurallara göre oynanmaktadır. Hemen hemen en popüler oyun sayılan futbol onun yanında 35 milyon ile oldukça geride kalır. Daha beş on yıl önce voleybol oynayan erkek ve kadınlar hor görülür ve bu bir parça çocukça bir oyun sayılırdı.

Fakat Münih Olimpiyadındaki voleybol maçları bu hızlı oyunun ve yükseklerle asılı ağır

ilginç ve çekici yanlarını televizyonlarda genç, ihtiyar herkesin evine, koltuğu başına getirince, birden bire milyonlarca insan ona önem vermeye, ondan zevk almağa başladı. Artık bu ilginç oyunun şimdiki kadar meydana çıkmayan yanları açığa çıktı: o herkes için en ideal oyunlardan biri oldu. Bunun böyle olmasını sağlayan 8 kanıt vardır:

- İster yedisinde, ister yetmişinde olsun, herkes onu oynayabilir.
- Oyun kadın için de erkek için de aynı derecede uygundur.
- Oyunun kuralları basittir.
- Yaralanma tehlikesi hemen hemen hiç yoktur, oyuncular karşı karşıya boy ölçüşmezler.

●Oyun için iki şeye lüzum vardır. Top ve ağ.

İlk anda hiç saydam görünmeyen oyun kuralları o kadar esnekler ki, herkes istediği gibi avlusunda, bahçesinde veya boş bir arsada ondan faydalanabilir. Esas mesele bu oyunun ana ilkesinin sabit kalmasıdır: Top o şekilde bir beceriyle hasmın alanına atılacaktır ki, orada yere değsin, karşı tarafta buna mâni olmak için elinden gelen herşeyi yapsın. Kurala göre top elde tutulmayacak yalnız saniyenin küçük bir parçası kadar elle ona değilecektir, böylece dokuz çarpı dokuz metre büyüklüğündeki alan karşılıklı iki takım için mükemmelen yeter.

Karşı tarafın hücumuna karşı koymakla takım kendi hücumu geçmiş olur. Zira top bir tarafta üç kez elden ele dolaşabilir ve ondan sonra ağın üzerinden karşı tarafa atılabilir. İyi bir savunma da bir an sonra başlayacak olan başarılı bir hücumun tohumu vardır. Bu devamlı değişmeler vollybolun oyuncular ve seyircilere verdiği esas zevki oluşturur. Oyunun başka ilginç bir tarafı da her oyuncunun her yerde oynaması ve böylece ihtisas oyuncularına ihtiyaç göstermemesidir. Çünkü her servite oyuncular yeni bir yere geçerler. Bir zarın üzerindeki altı nokta dizisi şeklinde burada da 3 oyuncu ileride ağın yanında, 3 oyuncu da geride bunların arkasındadır.

Tabii şampiyonluk bahis konusu olan ciddi vollybol yarışmalarında uzun boylu ve çok zıplayan oyuncuları hücumda ve daha kısa

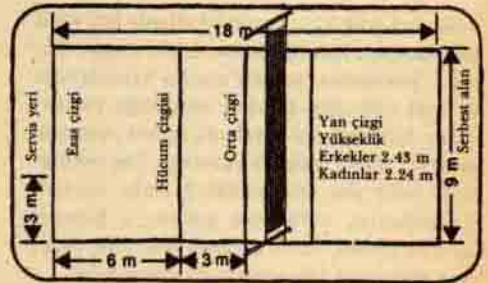
boyluları savunmada kullanmak olanağını buldular. Zira puan veya kupaların kazanılması düşüncesi ön planda tutulunca geniş kitlelerin oyunu olan vollybol ile bu tip oyun arasında esas düşünceden başka ortak bir taraf kalmaz.

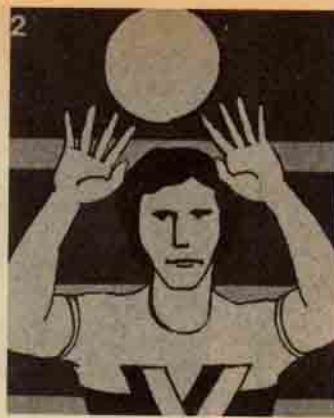
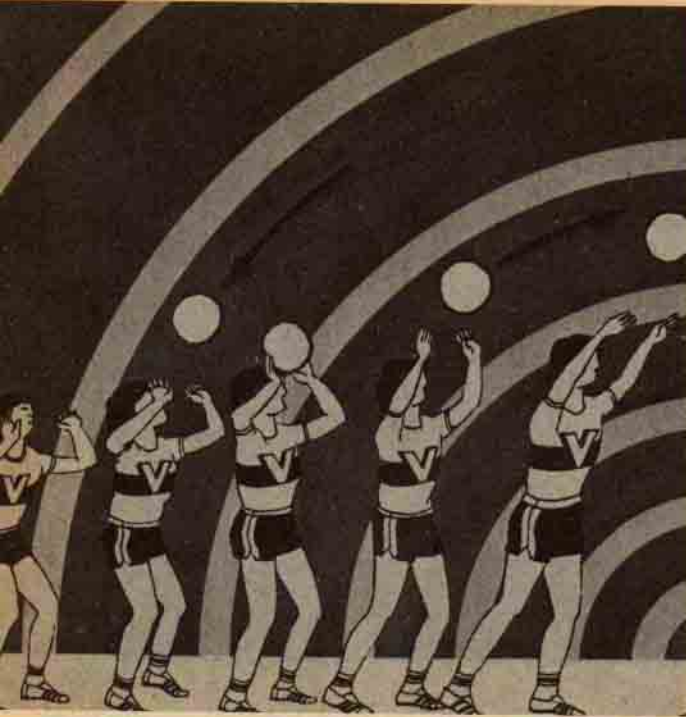
Şimdiye kadar oynanan şampiyonluk maçlarında en iyi oynayan takımlar Doğu Avrupa takımları olmuş, Federal Almanya üçüncü dereceye düşmüştür.

Bunun bir sebebi Doğu Avrupa memleketlerinde vollybolun milli spor olmasıdır. Yakında birçok memleketlerde bunun değişeceği tahmin edilmektedir.

● Vollybol artık her okulda oynanan bir oyun olmuştur.

● Batı Almanya'da yalnız Kuzey Ren-Westfalya'da 2000 okul takımı vardır ve bunlar "gençlik, olimpiyatlar için hazırlanıyor" yazışmasına katılmaktadırlar.

Volleybolda 2 esas teknik söz konusudur:

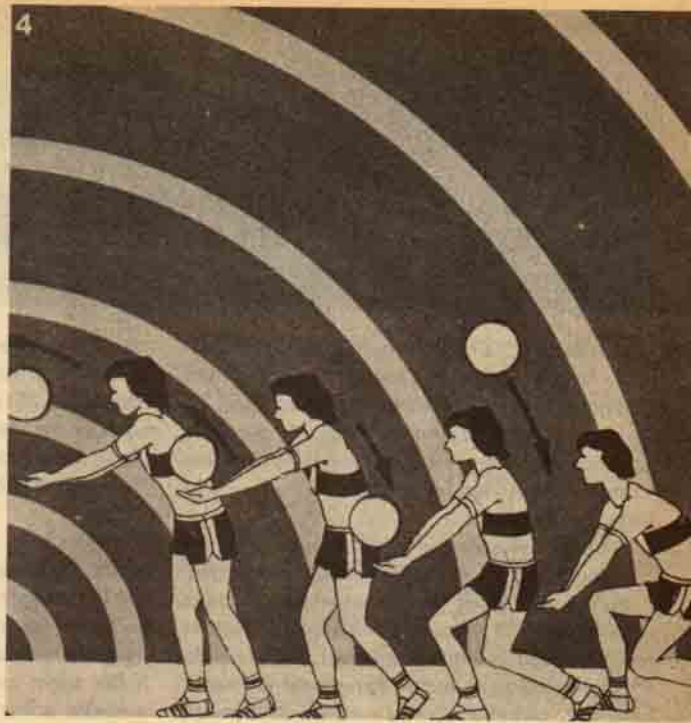
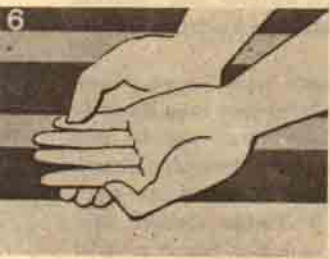
Şekil 1'de görüldüğü gibi üstten vurmak ve şekli 5'deki gibi alttan vurmak. Bunlardan birincisinin özellikleri şekil 2 ve 3'de gösterilmiştir ve topa yalnız bacakların hareketine benzemelidir. Yere yakın ve sert düşmek üzere olan topun bu yöntemle tutmağa, karşılamaya olanak yoktur, onun için alttan vurmak taktiğinden faydalanılır. Birbiri üzerine konan kollar topu aşağıdan alıp yukarıya doğru çıkarırlar. Şekil 5 ve 6'da tam durum gösterilmiştir. Yalnız çok alçak düşen topların bu usulle karşılanabileceğini ve bunun sebebinin de bu şekilde karşılanan topların istenilen yere pek kolay gitmeyeceğini bilenler, işin kuramsal kısmını anlamışlardır. Geriye devamlı ekzersiz yapmak kalır.

Spor öğrencileri (bizdekilerden eğitimi öğretmeni olacaklar) için volleybol mecburidir. Bunun anlamı gelecek bir kaç yıl içinde hiç bir spor öğretmenin in en aşağı iki sömestir volleybol eğitimi görmeden öğretmen olmasına olanak olmayacağıdır.

Volleybol artık birçok memleketlerde boş vakit spor faaliyeti için büyük bir önem kazanmaktadır. Şehirlerdeki serbest yüzme havuzlarının yanında volleybol tesisleri yapılmaya başlanmıştır. Şehirlerdeki futbol oynamak yasaktır, çünkü oralarda yüzmeğe, boş vakitlerinde hava alıp dinlenmeğe gelenler bundan hoşlanmazlar, volleybola gelince o kimseyi rahatsız etmez, hattâ güneşte boş yere yatan veya oturanları bile oynamağa teşvik eder.

Almanya'da yıllardan beri 70.000 kadar insanın tatilini geçirdiği Emsland'daki tatil merkezinin sahibi Baron von Landsberg de bu yeni moda kendisini uydurmuştur. Bu tatil merkezinde yüzen havuzları, küçük atlara binme yerleri, minigolf, kiy (bowling) alanları ve pingpong masalarının yanında tatili orada geçiren turistlere şimdi de temiz hava volleybol alanları sunulmaktadır.

Bunun sebebi ona göre şudur: "Bize genellikle tatillerini geçirmek için aileler gelmektedir. Ben uzun zaman gençlerle yaşlıların, kadınlarla erkeklerin sporcu veya sporcu olmayanların beraberce oynayabileceği bir spor türü aradım. Volleybol herkesin rahat rahat oynayabileceği ve seveceği bir oyundur."

Bu oyuna yeni başlayanlar için ilk önce iki, üç kişi arasında veya bir daire şeklinde duran oyuncularla top atıp tutmasını öğrenmeleri çok yerinde ve faydalı olur (şekil 1 ve 2). Şekil 3 bundan sonraki adımı gösterir: topu parmak uçlarıyla ve iki elle vurarak ağdan geçirmek servisin atılmasıyla oyun başlar (şekil 4). İleri doğru yürüme durumunda topa diz yüksekliğinde açık elle ve uzatılmış kolle vurulur. Bu üç esas teknik bir oyun için gereklidir ve her oyun servisi atılışı ile başlar, (şekil 5). Alttan topa iki elle vurulduğu zaman top ağa paralel atılır, üçüncü oyuncu sıkı bir tek el vuruşu ile topu karşı tarafa atmağa çalışır. Bir maç 3 set (oyun) tir ve her setin 15 puanı vardır.

Pratik bakımdan voleybol için nerede olursa olsun yer bulmak olanaklıdır. Her halde, kir, arsa veya büyükçe bir bahçede, toprak, kum, tahta üzerinde oyun oynamak kabildir.

Ağ olmasa bile bir ip onun yerini görür. Kuralına uygun bir voleybol topu yoksa, plâstik bir futbol topu da mükemmelen onun yerini alabilir, esas mesele onun fazla ağır olmamasıdır ki vururken parmaklar acımasın veya rüzgârın etkisine kapılacak kadar da hafif olmasın.

Gerçek bir oyun için her iki tarafta da üçer oyuncudan fazla olması gerekir. Altı kişinin altı kişiye karşı oynaması tam ve usule uygundur, üst sınır ona karşı ondur.

Oyun için gerekli olan şeyler çabukça sayılabilir: sahil bir yerde iki metre yüksekliğe

asılacak bir ağa (veya ipe) ihtiyaç vardır ve bir de topa, plâstik veya gerçek pahalı bir voleybol topunun hiç bir farkı yoktur.

Voleybol takımı olarak bir bavul içinde topu, ağ ve ağı takılacağı direkleri (sehpası) beraber satılmaktadır.

Artık klüpler de birer birer bir voleybol şubesi açmaktadırlar. (Bunu futbol klüpleri bizde de mükemmelen yapabilirler).

İyi bir voleybol oyuncusunun iyi atlayabilmesi, hareketli olması, refleksleri ve göğüsü kuvvetli olması gerekir. As oyuncu olabilmek için bunlara ek olarak yıllarca devamlı ve düzgün ekzersiz şarttır. Voleybol'un bir insana zamanla vereceği yetenekler hiç bir şekilde öteki spor türlerinden aşağıda değildir.

HOBBY'den